

Załącznik do uchwały Rady Powiatu Bartoszyckiego
Nr XII/71/04
z dnia 13 lutego 2004 r.

**POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ POPRAWY WARUNKÓW ŻYCIA
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
NA LATA 2004 – 2007**

BARTOSZYCE 2004 R.

Spis treści

Wstęp

- 1. Analiza sytuacji osób niepełnosprawnych w powiecie bartoszyckim**
- 2. Cel strategiczny i obszary działania Powiatowego Programu**
- 3. Uwarunkowania realizacji programu**
- 4. Wdrażanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Poprawy**

Warunków Życia Osób Niepełnosprawnych w latach 2004 – 2007

Załącznik Nr 1 Monitoring Programu

Załącznik Nr 2 Harmonogram działań

Wstęp

Niepełnosprawność jest jednym z ważniejszych problemów współczesnego świata, wynikających z rozmiarów i powszechności występowania zjawiska w populacji (niepełnosprawność dotyczy ok. 15% populacji) oraz skutków jakie wywołuje w wymiarze indywidualnym i społecznym.

Powszechność zjawiska wymaga podejmowania działań zmierzających do zapobiegania niepełnosprawności i do łagodzenia jej skutków. Skuteczność tych działań w dużej mierze zależy od szerokiej współpracy i współdziałania organów administracji rządzącej i samorządowej, powiatów i gmin, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i fundacji.

W uchwale z dnia 1 sierpnia 1997r – Karta Praw Osób Niepełnosprawnych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej uznał, iż osoby niepełnosprawne, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę i pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi lub zwyczajowymi, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia i nie mogą podlegać dyskryminacji. Prawa te wynikają z Konstytucji RP, Standardowych Zasad Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i aktów prawa wewnętrznego.

Zasadniczym aktem prawnym jest ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Ustawa ta określa uprawnienia osób niepełnosprawnych, obowiązki pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne oraz obowiązki powiatów i innych szczebli samorządów w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Powiatowy program działań na rzecz poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych na lata 2004-2007 jest kontynuacją programu przyjętego Uchwałą nr XVIII/125/2000 Rady Powiatu Bartoszyckiego z dnia 30 października 2000 r., który był realizowany w latach 2001 – 2003.

Jego powstanie poprzedziła analiza i ocena realizacji zadań ujętych w poprzednim programie oraz diagnoza potrzeb środowiska osób niepełnosprawnych w zakresie wyrównywania szans i poprawy warunków życia.

W opracowywaniu programu wzięli udział przedstawiciele różnych środowisk, instytucji i organizacji pozarządowych:

- samorządów gmin w Sępólnie, Bisztynku, Górowie Iławeckim i Bartoszychach
- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej
- Starostwa Powiatowego
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
- jednostek oświaty
- jednostek służby zdrowia
- Powiatowego Urzędu Pracy
- Stowarzyszenia Integracji Osób Niepełnosprawnych SION
- Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Jesteś-my”
- Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii

Wyrażamy nadzieję , iż zarówno stopień ogólności zawartych w programie zadań, jak też dość znaczne skonkretyzowanie niektórych z nich, umożliwi podejmowanie różnorodnych działań i inicjatyw na rzecz zapobiegania niepełnosprawności oraz ograniczania jej skutków w różnych dziedzinach życia społecznego i indywidualnego.

1. Analiza sytuacji osób niepełnosprawnych w powiecie bartoszyckim.

Szacuje się, iż 15% populacji dotknięta jest niepełnosprawnością i zjawisko to ciągle wzrasta. Według danych GUS uzyskanych z Narodowego Spisu Powszechnego w 2002r. powiat bartoszycki zamieszkiwało 62 492 osoby, z czego 9 547 osób to osoby niepełnosprawne. Stanowi to 14,18% ogółu mieszkańców powiatu.

Według klasyfikacji GUS osoby niepełnosprawne dzielą się na:

- osoby niepełnosprawne prawnie tzn. takie, których niepełnosprawność potwierdzona jest orzeczeniem wydanym przez właściwy do tego organ.
- osoby niepełnosprawne biologicznie tzn. takie, które nie posiadają orzeczenia, ale odczuwają ograniczenia w wykonywaniu czynności życiowych, zawodowych i pełnienia ról społecznych.

Powiat bartoszycki zamieszkuje 8 035 osób niepełnosprawnych prawnie, co stanowi 12,7% ogółu mieszkańców. Osoby niepełnosprawne biologicznie to grupa 1512 osób, co stanowi 2,4% ogółu mieszkańców.

Do najważniejszych przyczyn powstawania niepełnosprawności zalicza się:

- choroby układu krążenia
- choroby nowotworowe
- urazy i wypadki
- choroby psychiczne
- choroby genetyczne i uszkodzenia centralnego układu nerwowego
- nieodpowiedni styl życia

Niepokojąco wysoka jest liczba dzieci w wieku do 16 roku życia, które są niepełnosprawne prawnie posiadając orzeczenie o niepełnosprawności uprawniające do zasiłku pielęgnacyjnego, która wynosi 569 dzieci, co stanowi 5,8% ogółu osób niepełnosprawnych.

5.104 osoby niepełnosprawne w powiecie bartoszyckim to osoby w wieku produkcyjnym. Spośród nich 1355 to osoby aktywne zawodowo. 1003 z nich pozostaje w zatrudnieniu, a 352 są osobami bezrobotnymi, przy czym zarejestrowanych urzędzie pracy są 133 osoby, w tym 73 osoby jako bezrobotne, a 60 jako poszukujące pracy, czyli takie osoby, które posiadają źródło dochodu w postaci renty (dane według stanu na 31.12.2003 r.).

Z ogólnej liczby osób niepełnosprawnych w wieku 13 lat i więcej 5929 posiada wykształcenie podstawowe, podstawowe nieukończone lub nie posiada wykształcenia szkolnego. Tylko 177 osób legitymuje się wykształceniem wyższym. Poziom wykształcenia osób niepełnosprawnych jest jednym z czynników utrudniających znalezienie pracy, do których należy również zaliczyć:

- brak ofert pracy przystosowanych do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych,
- brak możliwości doksztalcania i przekwalifikowania,
- bariery architektoniczne i w komunikowaniu
- trudności komunikacyjne

W powiecie jest 569 dzieci niepełnosprawnych prawnie. Szacuje się, że ogólna liczba dzieci niepełnosprawnych jest co najmniej dwukrotnie wyższa. Dzieci niepełnosprawne mają utrudniony dostęp do szkolnictwa masowego. W powiecie funkcjonuje jedno przedszkole integracyjne, prowadzone przez miasto Bartoszyce, do którego uczęszcza 18 dzieci. Również miasto Bartoszyce prowadzi szkołę podstawową z klasami integracyjnymi do których uczęszcza 15 dzieci niepełnosprawnych i jeden oddział gimnazjalny, w którym uczy się 3 dzieci. W Ośrodku Szkolno Wychowawczym w Bartoszykach uczy się 179 dzieci upośledzonych umysłowo w różnym stopniu. Brak jest szkolnictwa ponadgimnazjalnego i zawodowego.

Na terenie powiatu działa, funkcjonujący w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszykach, Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzący działalność rehabilitacyjną na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym. Dom dysponuje 40 miejscami. W Szpitalu Powiatowym funkcjonuje oddział rehabilitacji dziecięcej, dysponujący 22 łózkami oraz oddział rehabilitacji z 24 łózkami.

Ponadto na terenie miasta Górowo Iławeckie ma swoją siedzibę Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny, który prowadzi rehabilitację leczniczą i ruchową, również w formie turnusów rehabilitacyjnych.

Ważne miejsce w systemie wspierania osób niepełnosprawnych zajmują jednostki organizacyjne pomocy społecznej, do których należy na terenie powiatu bartoszyckiego:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- 6 miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej:
 - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszykach,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszykach,

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim,
- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępopolu,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bisztynku

- 3 domy pomocy społecznej – dwa dla osób starych i przewlekle somatycznie chorych (w Bartoszych i w Szczurkowie) i jeden dla niepełnosprawnych intelektualnie kobiet (w Bisztynku), o łącznej liczbie 198 miejsc.

Wszystkie wymienione jednostki pomocy społecznej udzielają zabezpieczenia społecznego oraz organizują różnorodne formy wsparcia przeciwdziałające procesom marginalizacji środowisk osób niepełnosprawnych.

2. Cel strategiczny i obszary działania Powiatowego Programu.

Analiza sytuacji osób niepełnosprawnych w powiecie bartoszyckim pozwoliła zidentyfikować główne problemy z jakimi spotykają się te osoby w codziennym życiu i na ich podstawie określić podstawowe obszary działań zmierzających do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i wyrównywaniu szans środowiska osób niepełnosprawnych. Na tej podstawie za **strategiczny cel programu** uznano:

wyrównywanie szans i budzenie aktywności osób niepełnosprawnych w powiecie bartoszyckim

Osiągnięciu tego celu służą współzależne ze sobą obszary działań:

Obszar I – Profilaktyka niepełnosprawności.

Obszar II – Rehabilitacja społeczna.

Obszar III – Rehabilitacja zawodowa.

Obszar IV – Rodzina wobec niepełnosprawności.

Obszar V – Tworzenie warunków do rozwoju partnerstwa społecznego.

Dla każdego obszaru określono cele szczegółowe i działania służące ich realizacji.

Zarówno cel strategiczny, jak obszary, cele i związane z nimi działania współgrają z zapisami zawartymi w niżej wymienionych dokumentach:

- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Bartoszyckiego do roku 2015,
- Powiatowym Programem Działań na Rzecz Poprawy Warunków Życia Osób Niepełnosprawnych na lata 2000 – 2003,
- Ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- Wojewódzkim Programem Wyrównywania Szans i Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu Osób Niepełnosprawnych na Lata 2004 – 2007.

OBSZAR I – PROFILAKTYKA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.

Uzasadnienie wyboru obszaru.

Zapobieganie niepełnosprawności jest dla społeczeństwa o wiele mniej kosztowne niż konieczność zapewnienia późniejszej opieki nad osobami niepełnosprawnymi i działań na rzecz ich integracji ze środowiskiem. W profilaktyce niepełnosprawności kluczowe znaczenie mają: promocja zdrowego stylu życia, edukacja zdrowotna i ekologiczna, ochrona i odnowa środowiska naturalnego i środowiska pracy. Szczególną rolę odgrywa też zapobieganie wypadkom drogowym, domowym i wypadkom przy pracy. Działania profilaktyczne winny być podejmowane przez wszystkie podmioty, na każdym szczeblu życia społecznego.

Cel szczegółowy I.1. – Wczesne diagnozowanie.

Działania:

- I.1.1. - Wspieranie działalności ośrodków i punktów wczesnej interwencji.
- I.1.2. - Podejmowanie działań zmierzających do doposażenia placówek rehabilitacyjnych w sprzęt rehabilitacyjny.
- I.1.3. - Realizacja projektu „Świadome macierzyństwo wśród osób zaburzonych psychicznie”
- I.1.4. - Opracowanie i realizacja programów w zakresie profilaktyki wad postawy dzieci i młodzieży na terenie miasta i gminy Bisztynek.
- I.1.5. - Profilaktyka w zakresie wad postawy u dzieci i młodzieży w wieku 6 – 16 lat na terenie miasta i gminy Sępól.

Cel szczegółowy I.2. – Propagowanie zdrowego stylu życia.

Działania:

- I.2.1. – Działania w zakresie promocji zdrowego stylu życia poprzez m.in.:
 - I.2.1.1. – Opracowywanie tematycznych programów profilaktycznych.
 - I.2.1.2. - Audycje radiowe, telewizyjne i publikacje prasowe.
 - I.2.1.3. - Organizowanie szkoleń, wykładów, pogadanek, happeningów, imprez sportowych.

Cel szczegółowy I.3. – Bezpieczny ruch drogowy.

Działania:

I.3.1. – Prowadzenie akcji profilaktycznych w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

I.3.2. – Organizowanie szkoleń dla dzieci, młodzieży i kadry pedagogicznej w zakresie opieki przedmedycznej.

OBSZAR II - REHABILITACJA SPOŁECZNA.

Uzasadnienie wyboru obszaru.

Osoby niepełnosprawne mają niezaprzeczalne prawo do pełnego i aktywnego uczestnictwa we wszystkich przejawach życia społecznego, przez co wzrasta ich ogólna sprawność, rozwija się zaradność życiowa, zaspokajane są zainteresowania, dokonuje się integracja społeczna i samodzielne wypełnianie ról społecznych. W rzeczywistości osoby niepełnosprawne mają utrudniony dostęp do instytucji, urzędów, oświaty i kultury. Istniejące bariery urbanistyczne, architektoniczne i komunikacyjne uniemożliwiają im uprawianie sportu, turystyki i rekreacji. Utrudniają możliwości podjęcia zatrudnienia. Pomimo wielorakiego wsparcia udzielanego przez różne podmioty jakość życia osób niepełnosprawnych jest niska, a warunki uciążliwe. Stąd też należy podejmować wszelkie działania skutecznie ograniczające i przeciwdziałające odrzuceniu, marginalizacji i alienacji osób niepełnosprawnych.

Cel szczegółowy II.1. – Tworzenie systemu wsparcia społecznego.

Działania:

II.1.1. – Sporządzenie diagnozy środowiska osób niepełnosprawnych na terenie miasta i gminy Bisztynek.

II.1.2. – Podejmowanie działań zmierzających do utworzenia warsztatów terapii zajęciowej.

II.1.3. - Wspieranie funkcjonujących placówek i organizacji zajmujących się rehabilitacją.

Cel szczegółowy II.2. – Tworzenie przyjaznego środowiska.

Działania:

II.2.1. – Podjęcie działań na rzecz udostępnienia budynków osobom niepełnosprawnym.

II.2.1.1. - Dostosowanie budynków Domu Kultury w Wojciechach i Bezledach.

II.2.1.2. - Dostosowanie budynków użyteczności publicznej i placówek oświatowych na terenie miasta i gminy Sępólno oraz miasta Bartoszyce.

II.2.1.3. - Dostosowanie ciągów komunikacji pieszej do potrzeb osób niepełnosprawnych na terenie miasta i gminy Sępólno oraz miasta Bartoszyce.

II.2.1.4. - Dostosowanie budynków: Ośrodka Szkolno Wychowawczego, Poradni Psychologiczno Pedagogicznej i Młodzieżowego Domu Kultury w Bartoszycach do potrzeb osób niepełnosprawnych.

II.2.1.5. - Likwidacja barier w budynku Starostwa Powiatowego.

II.2.1.6. - Budowa windy oraz modernizacja wejścia głównego w Szpitalu Powiatowym im. Jana Pawła II w Bartoszycach.

II.2.1.7. - Likwidacja barier w budynkach użyteczności publicznej na terenie miasta i gminy Bisztynek.

II.2.1.8. – Pełne dostosowanie budynków Szkoły Podstawowej Nr 3 i Zespołu Szkół Nr 1 w Bartoszycach do potrzeb uczniów niepełnosprawnych.

II.2.1.9. – Dostosowanie parteru budynku mieszkalnego przy ul. Słowackiego 1C oraz 1-3 mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych.

II.2.1.10. - Dostosowanie obiektów Bartoszyckiego Domu Kultury i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bartoszycach dla osób niepełnosprawnych.

II.2.1.11. – Montaż sygnalizacji dźwiękowej na przejściach z sygnalizacją świetlną w Bartoszycach.

II.2.2. – Podejmowanie działań zmierzających do podnoszenia świadomości społeczeństwa w zakresie specjalnych potrzeb osób niepełnosprawnych.

Cel szczegółowy II.3. – Tworzenie infrastruktury społecznej umożliwiającej korzystanie z usług rehabilitacyjnych.

Działania:

II.3.1. – Likwidacja barier transportowych poprzez zakup samochodów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych przez organizacje pozarządowe i instytucje

prowadzące rehabilitację oraz podmioty świadczące ogólnodostępne usługi transportowe

II.3.2. – Wydzielenie miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych poprzez ich poziome i pionowe oznakowanie.

II.3.3. – Wyposażanie funkcjonujących ośrodków rehabilitacyjnych w sprzęt, pomoce i środki techniczne.

II.3.4. – Poszerzenie bazy rehabilitacyjnej Szpitala Powiatowego im. Jana Pawła II w Bartoszych.

II.3.5. – Rozbudowa Centrum Wczasowo – Rehabilitacyjnego w Hotelu „Bartis” w Bartoszych.

II.3.6. – Modernizacja i doposażenie w sprzęt Środowiskowego Domu Samopomocy w Bartoszych.

Cel szczegółowy II.4. – Wyrównywanie szans w zakresie kultury, sportu, turystyki i rekreacji.

Działania:

II.4.1. – Cykliczne imprezy integracyjne w Bisztynku i Sątopach.

II.4.2. – Organizowanie Przeglądu Małych Form Artystycznych Środowiskowych Placówek Wsparcia.

II.4.3. – Organizowanie Przeglądu Twórczości Artystycznej Szkół i Ośrodków Szkolno Wychowawczych.

II.4.4. – Wspieranie działalności integracyjnych klubów sportowych.

II.4.5. – Popularyzowanie turystyki, sportu i rekreacji wśród osób niepełnosprawnych.

Cel szczegółowy II.5. – Wyrównywanie szans w edukacji.

Działania:

II.5.1. – Utworzenie szkolnictwa zawodowego w Ośrodku Szkolno Wychowawczym w Bartoszych.

II.5.2. – Powstanie ponadgimnazjalnych klas integracyjnych.

II.5.3. – Diagnoza dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych w szkołach gminnych i kierowanie ich do właściwych placówek oświatowych.

OBSZAR III – REHABILITACJA ZAWODOWA.

Uzasadnienie wyboru obszaru.

Osoby niepełnosprawne podobnie jak wszyscy inni mają prawo do zatrudnienia zgodnie z posiadanymi: wykształceniem, kwalifikacjami i możliwościami. Wysoki stopień bezrobocia w powiecie w sposób szczególny dotyka osoby niepełnosprawne. Z racji swojej niepełnosprawności, niskich zazwyczaj kwalifikacji zawodowych i braku stosownych ofert pracy mają oni znikome szanse na otrzymanie zatrudnienia.

Działania podejmowane w ramach tego obszaru mają na celu z jednej strony tworzenie warunków do przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych, a z drugiej strony aktywizację zarówno lokalnych podmiotów gospodarczych do tworzenia miejsc pracy przystosowanych do możliwości osób niepełnosprawnych, jak też aktywizacji osób niepełnosprawnych do podejmowania wysiłku zdobycia pracy.

Cel szczegółowy III.1. – Tworzenie warunków do aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Działania:

- III.1.1. – Popularyzowanie wśród pracodawców możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych przy wsparciu PFRON.
- III.1.2. – Inicjowanie powstawania i realizacji programów aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.
- III.1.3. – Aktywizowanie pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych.
- III.1.4. – Organizowanie giełd pracy dla osób niepełnosprawnych.
- III.1.5. – Tworzenie bazy danych o bezrobotnych i poszukujących pracy osobach niepełnosprawnych.

Cel szczegółowy III.2. – Tworzenie warunków do szkolenia i przekwalifikowania.

Działania:

- III.2.1. – Opracowywanie i realizacja programów podnoszących kwalifikacje zawodowe osób niepełnosprawnych.
- III.2.2. – Realizacja programów szkoleniowych umożliwiających przekwalifikowanie osób niepełnosprawnych do warunków i potrzeb lokalnego rynku pracy.

Cel szczegółowy III.3. – Propagowanie zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

Działania:

III.3.1. – Informowanie pracodawców o preferencjach wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

III.3.2. – Promowanie firm zatrudniających osoby niepełnosprawne.

OBSZAR IV – WSPOMAGANIE RODZINY WOBEC NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.

Uzasadnienie wyboru obszaru.

Rodzina jest wspólnotą rodziców, dzieci i krewnych stanowiącą podstawowe środowisko doświadczania współżycia z ludźmi i prawidłowego rozwoju jej członków. Niepełnosprawność któregokolwiek z członków generuje szereg niekorzystnych zjawisk, utrudniających samodzielne życie i rozwiązywanie podstawowych problemów ekonomicznych, bytowych, wychowawczych i opiekuńczych. Działania podejmowane na rzecz rodzin w których żyją osoby niepełnosprawne powinny być zróżnicowane. Odmiennej formy wsparcia oczekują rodzice wychowujący dziecko niepełnosprawne, odmiennej rodziny opiekujące się dorosłą osobą niepełnosprawną, odmiennej formy wymaga samotna osoba niepełnosprawna, a jeszcze innych niepełnosprawni rodzice wychowujący zdrowe dzieci. Działania na rzecz rodziny z osobą niepełnosprawną winny być kompleksowe, a jednocześnie bardzo zróżnicowane w swoich formach i sposobach. Tak bardzo zróżnicowane, jak bardzo są zróżnicowane potrzeby rodzin z osobą niepełnosprawną

Cel szczegółowy IV.1. – Wspomaganie rodziny wobec niepełnosprawności.

Działania:

IV.1.1. – Utworzenie integracyjnych grup wsparcia na terenie gminy Bartoszyce.

IV.1.2. – Tworzenie warunków do wczesnej, rehabilitacji i terapii dla rodzin z osobą niepełnosprawną.

IV.1.3. – Dostosowywanie warunków mieszkaniowych do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych.

IV.1.4. – Powstanie pensjonatu dla dorosłych osób niepełnosprawnych.

IV.1.5. – Opracowanie i rozpowszechnianie informatora o możliwościach uzyskania pomocy.

OBSZAR V – STWARZANIE WARUNKÓW DO PARTNERSTWA SPOŁECZNEGO.

Uzasadnienie wyboru obszaru.

Partnerstwo społeczne daje możliwość lepszego wykorzystania wszystkich posiadanych zasobów na rzecz wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu osób niepełnosprawnych. Głównym partnerem społecznym administracji samorządowej są organizacje pozarządowe. Ich uczestnictwo w realizacji Programu jest warunkiem koniecznym jego powodzenia. Świadome władze samorządowe winny dążyć do wykorzystania inicjatyw i możliwości działania organizacji w różnorodny sposób.

Cel szczegółowy V.1. – Wzmacnianie roli wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych.

Działania:

- V.1.1. – Popularyzowanie idei wolontariatu wśród młodzieży szkolnej.
- V.1.2. – Promowanie osiągnięć wolontariuszy w życiu społeczności lokalnej.
- V.1.3. – Organizowanie obchodów Dnia Wolontariusza.
- V.1.4. – Pozyskiwanie środków na szkolenie wolontariuszy.

Cel szczegółowy V.2. – Organizacje społeczne partnerami administracji publicznej w realizacji działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Działania:

- V.2.1. – Wydawanie biuletynu informacyjnego dla osób niepełnosprawnych w gminie Bisztynek.
- V.2.2. – Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.
- V.2.3. – Współpraca w realizacji programu na rzecz osób niepełnosprawnych.

3. Uwarunkowania realizacji programu.

Zespół opracowujący Powiatowy Program wyodrębnił mocne i słabe strony czynników wewnętrznych, mających wpływ na możliwości realizacji programu oraz szanse i zagrożenia, niezależne od stron-uczestników programu, które również warunkują możliwość jego realizacji.

Do mocnych stron zaliczono:

- akceptację społeczną dla działań podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych,
- funkcjonujący system wsparcia społecznego w powiecie,
- możliwość zlecania zadań publicznych organizacjom pozarządowym,
- znajomość najważniejszych problemów przez instytucje zajmujące się aktywizacją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych,
- współpraca organizacji społecznych w podejmowaniu zadań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Do słabych stron zaliczono:

- niewystarczające środki finansowe w budżetach gmin i powiatu, zarówno w części własnej, jak i przekazanej przez PFRON,
- niskie dofinansowanie realizacji projektów na rzecz osób niepełnosprawnych prowadzonych przez organizacje społeczne,
- niewystarczające umiejętności pracowników instytucji pomocowych w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych,
- bezradność i bierność rodzin z osobą niepełnosprawną,
- brak umiejętności opracowywania projektów o dotacje unijne z Funduszy Strukturalnych.

Wśród szans podkreślono:

- umocowania prawne działań zmierzających do wyrównywania szans osób niepełnosprawnych,
- programy celowe PFRON wspomagające proces wyrównywania szans osób niepełnosprawnych,
- wzrost świadomości władz samorządowych i partnerów społecznych na temat konieczności podejmowania działań zapobiegających marginalizacji osób niepełnosprawnych,
- możliwości pozyskiwania środków z Funduszy Strukturalnych,
- zapewnione środki finansowe z PFRON na realizację niektórych zadań rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Wśród zagrożeń wyodrębniono:

- opóźnienia w napływie środków pomocowych z Unii Europejskiej,
- niestabilna polityka finansowa władz lokalnych i podmiotów uczestniczących w programie,
- brak rozwiązań systemowych w zwalczaniu bezrobocia, także wśród osób niepełnosprawnych,

4. Wdrażanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Poprawy Warunków Życia Osób Niepełnosprawnych na lata 2004 - 2007.

4.1. Harmonogram działań.

Program będzie realizowany na podstawie harmonogramu stanowiącego Załącznik Nr 2. Za jego wdrażanie odpowiedzialny jest Pełnomocnik Starosty do Spraw Osób Niepełnosprawnych i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, którzy są jednocześnie koordynatorami realizacji programu. Współuczestniczą w realizacji programu jednostki organizacyjne samorządów terytorialnych, merytorycznie odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań, podmioty gospodarcze i organizacje społeczne.

4.2. Monitorowanie programu.

Monitorowanie będzie się odbywać na podstawie wskaźników osiągnięcia celów, zawartych w Załączniku Nr 1 do Programu w oparciu o informacje uzyskiwane od realizatorów poszczególnych działań. Program jest dokumentem otwartym, w którym na podstawie oceny efektów wdrażania programu możliwe jest dokonywanie zmian i uzupełnień w trakcie całego okresu realizacji programu.

4.3. Finansowanie Programu.

Wdrażanie i realizacja poszczególnych działań programu uzależnione jest od środków finansowych w budżetach samorządów terytorialnych, które mogą być przeznaczone na rehabilitację i integrację społeczną osób niepełnosprawnych, w tym środków przypadających samorządowi powiatowemu według algorytmu podziału środków PFRON. Ważna też jest możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Część ujętych w programie działań nie wymaga specjalnych nakładów finansowych, bowiem ich realizacja przebiega w ramach obowiązków merytorycznych i zadań statutowych i nie mają one charakteru systematycznego.

Załącznik Nr 1

MONITORING PROGRAMU

OBSZAR I. PROFILAKTYKA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Cele szczegółowe:

Cel 1. Wczesne diagnozowanie

Wskaźniki			Źródło informacji	Założenia/Zagrożenia
Produktu	Rezultatu	Oddziaływania		
• liczba działających ośrodków i punktów wczesnej interwencji	• liczba dzieci zagrożonych niepełnosprawnością objętych opieką przez działające ośrodki i punkty wczesnej interwencji	• wzrost liczby dzieci objętych opieką w działających ośrodkach i punktach wczesnej interwencji po zakończeniu programu	• Szpital Powiatowy w Bartoszycach • Specjalistyczny Zakład Lecznictwa Otwartego w Bartoszycach	Założenia: • Nowo narodzone dzieci z wykrytą niepełnosprawnością kierowane są przez lekarza rodzinnego do ośrodka lub punktu wczesnej interwencji Zagrożenia: • Brak środków finansowych na wspieranie działalności ośrodków i punktów wczesnej interwencji
• liczba doposażonych placówek rehabilitacyjnych w sprzęt rehabilitacyjny	• liczba osób objętych opieką przez placówki rehabilitacyjne	• wzrost liczby osób objętych opieką w ośrodkach po zakończeniu programu	• Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Szpital Powiatowy	Założenia: • Podmioty prowadzące rehabilitację podejmą działania w celu doposażenia w sprzęt rehabilitacyjny Zagrożenia: • Brak środków finansowych na doposażenie
• powstanie programu – projektu „Świadome macierzyństwo wśród osób zaburzonych psychicznie”	• liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w programie	• wzrost świadomości wśród osób niepełnosprawnych dotyczących świadomego macierzyństwa po zakończeniu programu	• Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Jesteś-my” • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Założenia: • Stowarzyszenie znajdzie wsparcie organizacyjne i finansowe dla projektu Zagrożenia: • Brak środków finansowych
• liczba programów w zakresie profilaktyki wad postawy dzieci i młodzieży na terenie Miasta i Gminy Bisztynek	• liczba dzieci i młodzieży objętych programami	• wzrost liczby dzieci i młodzieży objętych programem profilaktyki wad postawy po zakończeniu programu	• Gmina Bisztynek	Założenia: • Szkolenie osób tworzących i realizujących programy profilaktyki wad postawy • Przekonanie rodziców o potrzebie objęcia dzieci i młodzieży programem profilaktyki wad postawy Zagrożenia: • Brak środków finansowych na realizację programów
• powstanie programu profilaktyki w zakresie wad postawy u dzieci i młodzieży w wieku 6-16 lat na terenie Miasta i Gminy Sępól	• liczba dzieci i młodzieży objętych programem	• wzrost liczby dzieci i młodzieży objętych programem profilaktyki wad postawy po zakończeniu programu	• Miasto i Gmina Sępól	Założenia: • Szkolenie osób tworzących i realizujących program profilaktyki wad postawy • Przekonanie rodziców o potrzebie objęcia dzieci i młodzieży programem profilaktyki wad postawy Zagrożenia: • Brak środków finansowych na realizację programu

Cel 2. Propagowanie zdrowego stylu życia

Wskaźniki			Źródło informacji	Założenia/Zagrożenia
Produktu	Rezultatu	Oddziaływania		
• liczba programów promujących zdrowy styl życia	• liczba osób uczestniczących w programach promujących zdrowy styl życia	• wzrost liczby uczestników programów promujących zdrowy styl życia po zakończeniu programu	• Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna w Bartoszycach • Placówki oświatowe • Podmioty ochrony zdrowia • Organizacje pozarządowe	Założenia: • Powstaną lokalne programy na rzecz zdrowego stylu życia • Wszystkie podmioty zajmujące się promocją i profilaktyką zdrowia będą uczestniczyć w realizacji programów na rzecz zdrowego stylu życia Zagrożenia: • Brak zainteresowania i przekonania społeczeństwa zdrowym stylem życia • Brak środków finansowych na realizację programów

Cel 3. Bezpieczny ruch drogowy

Wskaźniki			Źródło informacji	Założenia/Zagrożenia
Produktu	Rezultatu	Oddziaływania		
• liczba akcji profilaktycznych w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego	• liczba osób i instytucji objętych akcjami profilaktycznymi w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego	• % spadek wypadków drogowych na terenie powiatu po zakończeniu programu	• Organizatorzy spotkań • Sprawozdania Policji o przeprowadzonych akcjach profilaktycznych oraz o ilości wypadków drogowych	Założenia: • Społeczne zainteresowanie bezpieczeństwem ruchu drogowego • Upowszechnianie wiedzy o zasadach ruchu drogowego w placówkach oświatowych Zagrożenia: • Brak świadomości społecznej • Brak środków finansowych
• liczba szkoleń w zakresie opieki przedmedycznej	• liczba osób uczestniczących w szkoleniach	• wzrost liczby uczestników w zakresie opieki przedmedycznej po zakończeniu programu	• Organizatorzy szkoleń • PCK	Założenia: • Zwiększona świadomość kadry pedagogicznej o potrzebie umiejętności w zakresie opieki przedmedycznej Zagrożenia: • Brak środków finansowych

OBSZAR II. REHABILITACJA SPOŁECZNA

Cele szczegółowe:

Cel 1. Stworzenie systemu wsparcia społecznego

Wskaźniki			Źródło informacji	Założenia/Zagrożenia
Produktu	Rezultatu	Oddziaływania		
opracowanie diagnozy środowiska osób niepełnosprawnych na terenie Miasta i Gminy Bisztynek	liczba osób niepełnosprawnych objętych pomocą na podstawie diagnozy	wzrost liczby niepełnosprawnych objętych pomocą w oparciu o sporządzoną i aktualizowaną diagnozę po zakończeniu programu	Miasto i Gmina Bisztynek	Założenia: - Gmina sporządzi diagnozę i będzie ją aktualizowała Zagrożenia: - Brak wykorzystania sporządzonej diagnozy
powstanie Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ)	liczba osób objęta przez WTZ	wzrost liczby osób niepełnosprawnych objętych opieką WTZ po zakończeniu programu	Samorząd Powiatu	Założenia: - Zapewnione środki finansowe na działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej - Zainteresowanie organizacji pozarządowych powstaniem WTZ Zagrożenia: - Brak środków finansowych
liczba wspieranych placówek i organizacji zajmujących się rehabilitacją	liczba osób niepełnosprawnych korzystająca z funkcjonujących placówek i organizacji zajmujących się rehabilitacją	wzrost liczby organizacji i placówek zajmujących się rehabilitacją po zakończeniu programu	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Założenia: - Placówki i organizacje będą zgłaszały potrzebę wsparcia Zagrożenia: - Brak środków finansowych

Cel 2. Tworzenie przyjaznego środowiska

Wskaźniki			Źródło informacji	Założenia/Zagrożenia
Produktu	Rezultatu	Oddziaływania		
liczba obiektów na terenie powiatu udostępniona i dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych	liczba obiektów użyteczności publicznej pozbawionych barier architektonicznych	wzrost liczby osób niepełnosprawnych korzystających z obiektów użyteczności publicznej po zakończeniu programu	- Samorządy gminne - Samorząd Powiatu	Założenia: - W samorządzie powiatowym i gminach powstaną projekty dotyczące dostosowania budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych - Spełnianie przez wnioskodawców warunków wymaganych przy dofinansowaniu Zagrożenia: - Brak środków finansowych

• liczba akcji zmierzających do podniesienia świadomości społeczeństwa w zakresie szczególnych potrzeb osób niepełnosprawnych	• liczba osób uczestniczących w akcjach zmierzających do podniesienia świadomości w zakresie szczególnych potrzeb społeczeństwa	• wzrost poziomu świadomości szczególnieymi potrzebami osób niepełnosprawnych po zakończeniu programu	• Organizacje pozarządowe • placówki oświatowe	Założenia: • Organizacje pozarządowe opracują programy mające na celu podniesienie świadomości społeczeństwa szczególnieymi potrzebami osób niepełnosprawnych Zagrożenia: • Brak zainteresowania programami
---	---	---	---	---

Cel 3: Stworzenie infrastruktury społecznej umożliwiającej korzystanie z usług rehabilitacyjnych

Produktu	Wskaźniki		Źródło informacji	Założenia/Zagrożenia
	Rezultatu	Oddziaływania		
• liczba zakupionych samochodów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych	• liczba organizacji pozarządowych i instytucji posiadających samochody przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych	• wzrost liczby osób korzystających z rehabilitacji przez organizacje i instytucje prowadzące rehabilitację po zakończeniu programu	• Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Założenia: • Zainteresowanie osób niepełnosprawnych usługami rehabilitacyjnymi Zagrożenia: • Brak środków finansowych
• liczba wydzielonych miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych	• liczba osób niepełnosprawnych korzystających z miejsc parkingowych	• wzrost liczby miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych	• Samorządy miast i gmin	Założenia: • Ułatwieni komunikacyjne dla osób niepełnosprawnych • Zapewnione środki finansowe Zagrożenia: • Brak wrażliwości właścicieli parkingów na rzecz praw osób niepełnosprawnych
• liczba doposażonych ośrodków rehabilitacyjnych w sprzęt, pomoce i środki techniczne	• liczba osób niepełnosprawnych korzystająca z doposażonych ośrodków rehabilitacyjnych	• wzrost liczby osób niepełnosprawnych korzystających z doposażonych ośrodków rehabilitacyjnych po zakończeniu programu	• kierownicy instytucji oraz zarządy organizacji pozarządowych	Założenia: • Zapewnione środki finansowe na doposażenie ośrodków rehabilitacyjnych • Zainteresowanie osób niepełnosprawnych rehabilitacją Zagrożenia: • Brak środków finansowych • Brak informacji o prowadzonej ofercie rehabilitacyjnej przez ośrodki rehabilitacyjne

poszerzenie zakresu oferowanych usług rehabilitacyjnych przez szpital powiatowy	liczba osób niepełnosprawnych korzystających z bazy rehabilitacyjnej szpitala powiatowego	wzrost liczby osób korzystających z usług rehabilitacyjnych szpitala po zakończeniu programu	Szpital Powiatowy w Bartoszycach	Założenia: - Zainteresowanie osób niepełnosprawnych ofertą rehabilitacyjną szpitala - Zapewnione środki finansowe na rozszerzenie bazy rehabilitacyjnej Zagrożenia: - Brak środków finansowych i brak zainteresowania ofertą szpitala wśród osób niepełnosprawnych
powstanie Centrum Rehabilitacyjnego w Hotelu „Bartis” w Bartoszycach	liczba osób niepełnosprawnych korzystających z Centrum Wczasowo Rehabilitacyjnego	wzrost liczby osób niepełnosprawnych korzystających z Centrum Rehabilitacyjnego po zakończeniu programu	Przedsiębiorstwo TOR-KAR-SSON	Założenia: - Przedsiębiorstwo spełni warunki wymagane przy dofinansowaniu projektu - Zainteresowanie osób niepełnosprawnych ofertą Centrum Rehabilitacyjnego Zagrożenia: - Brak środków finansowych na dofinansowanie projektu

Cel 4. Wyrównywanie szans w zakresie kultury, sportu, turystyki i rekreacji

Produktu	Wskaźniki		Źródło informacji	Założenia/Zagrożenia
	Rezultatu	Oddziaływania		
liczba organizowanych imprez integracyjnych w Bisztynku i Sątopach	liczba osób uczestniczących w imprezach integracyjnych w Bisztynku i Sątopach	wzrost liczby osób uczestniczących w imprezach integracyjnych w Bisztynku i Sątopach po zakończeniu programu	Samorząd Miasta i Gminy Bisztynek	Założenia: - Zainteresowanie społeczności Miasta i Gminy Bisztynek imprezami integracyjnymi - Środki finansowe na organizację imprez Zagrożenia: - Brak zainteresowania imprezami
coroczne organizowanie Przeglądu Małych Form Artystycznych Środowiskowych Placówek Wsparcia	liczba osób uczestniczących w przeglądzie	wzrost liczby osób biorących udział w przeglądzie	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach	Założenia: - Zapewnione środki finansowe na organizację przeglądu - Zainteresowanie organizacji i instytucji przeglądem Zagrożenia: - Brak środków finansowych - Brak zainteresowania przeglądem

• coroczne organizowanie Przeglądu Twórczości Artystycznej Szkół i Ośrodków Szkolno Wychowawczych	• liczba osób uczestniczących w przeglądzie	• wzrost liczby osób biorących udział w przeglądzie	• Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Bartoszycach	Założenia: • Zapewnione środki finansowe na organizację przeglądu • Zainteresowanie organizacji i instytucji przeglądem Zagrożenia: • Brak środków finansowych • Brak zainteresowania przeglądem
• liczba integracyjnych klubów sportowych	• liczba osób niepełnosprawnych członków integracyjnych klubów sportowych	• wzrost liczby osób niepełnosprawnych biorących udział w ofercie integracyjnych klubów sportowych	• Zarządy organizacji i klubów	Założenia: • Różnorodna oferta sportowych klubów integracyjnych Zagrożenia: • Brak środków finansowych
• liczba programów w zakresie turystyki, sportu i rekreacji wśród osób niepełnosprawnych	• liczba osób korzystających z programów	• wzrost liczby osób korzystających z oferty po zakończeniu programu	• Organizatorzy imprez	Założenia: • Zainteresowanie osób niepełnosprawnych uczestniczeniem w imprezach • Zapewnione środki finansowe Zagrożenia: • Brak środków finansowych

Cel 5. Wyrównywanie szans w edukacji

Produktu	Wskaźniki		Źródło informacji	Założenia/Zagrożenia
	Rezultatu	Oddziaływania		
• powstanie szkolnictwa zawodowego przy Ośrodku Szkolno Wychowawczym w Bartoszycach	• liczba uczniów szkolnictwa zawodowego przy Ośrodku Szkolno Wychowawczym w Bartoszycach	• wzrost liczby uczniów korzystających ze szkolnictwa zawodowego po zakończeniu programu	• Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Bartoszycach	Założenia: • Zgoda Samorządu Powiatowego na powstanie szkolnictwa zawodowego w Ośrodku Szkolno Wychowawczym w Bartoszycach • Zainteresowanie uczniów ofertą szkolnictwa zawodowego Zagrożenia: • Brak środków finansowych
• liczba ponadgimnazjalnych klas integracyjnych na terenie powiatu	• liczba osób niepełnosprawnych ucząca się w klasach integracyjnych	• wzrost liczby osób niepełnosprawnych uczących się w klasach integracyjnych po zakończeniu programu	• Samorząd Powiatu	Założenia: • Zgoda Samorządu Powiatowego na powstanie ponadgimnazjalnych klas integracyjnych • Zainteresowanie uczniów i rodziców szkolnictwem integracyjnym Zagrożenia: • Brak środków finansowych

• liczba akcji skierowanych do nauczycieli i rodziców mająca na celu diagnozę dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych w szkołach gminnych na terenie powiatu kierowana do właściwych placówek oświatowych	• liczba zdiagnozowanych dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych	• wzrost liczby dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych skierowana do właściwych placówek oświatowych po zakończeniu programu	• Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Bartoszycach	Założenia: • Zainteresowanie rodziców i nauczycieli przeprowadzonymi akcjami Zagrożenia: • Brak odpowiedzialności za pozostawienie dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych w szkołach gminnych
--	---	--	---	---

OBSZAR III. REHABILITACJA ZAWODOWA

Cel 1. Tworzenie warunków do aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych

Wskaźniki			Źródło informacji	Założenia/Zagrożenia
Produktu	Rezultatu	Oddziaływania		
• liczba akcji popularyzujących wśród pracodawców możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych przy wsparciu PFRON	• liczba pracodawców uczestnicząca w akcjach	• wzrost liczby osób niepełnosprawnych zatrudnionych przy wsparciu PFRON	• Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Założenia: • Postanie programów popularyzujących korzyści dla pracodawców z zatrudnienia osób niepełnosprawnych Zagrożenia: • Brak środków finansowych
• liczba programów aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych	• liczba osób niepełnosprawnych objętych programami	• wzrost liczby uczestników w projektach po zakończeniu programu • wzrost liczby projektów po zakończeniu programu	• Powiatowy Urząd Pracy	Założenia: • Zapewnione środki finansowe Zagrożenia: • Brak środków finansowych
• liczba programów aktywizujących pracodawców do zatrudnienia osób niepełnosprawnych	• liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych	• wzrost liczby zatrudnionych osób niepełnosprawnych po zakończeniu programu	• Powiatowy Urząd Pracy • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Założenia: • Zainteresowanie pracodawców zatrudnieniem osób niepełnosprawnych Zagrożenia: • Brak środków finansowych
• liczba organizowanych giełd pracy dla osób niepełnosprawnych	• liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w giełdach pracy	• wzrost liczby zatrudnionych osób niepełnosprawnych po zakończeniu programu	• Powiatowy Urząd Pracy	Założenia: • Zainteresowanie osób niepełnosprawnych giełdami pracy • Zainteresowanie pracodawców zatrudnieniem osób niepełnosprawnych Zagrożenia: • Brak ofert na rynku pracy

• utworzenie bazy danych o bezrobotnych i poszukujących pracy osobach niepełnosprawnych	• liczba osób niepełnosprawnych zgłoszona do bazy danych	• wzrost liczby osób niepełnosprawnych zgłoszonych do bazy danych po zakończeniu programu	• Powiatowy Urząd Pracy • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Założenia: • Konsekwencja w tworzeniu i aktualizowaniu bazy danych Zagrożenia: • Brak zainteresowania bazą danych
---	--	---	--	---

Cel 2. Tworzenie warunków do szkolenia i przekwalifikowania

Wskaźniki			Źródło informacji	Założenia/Zagrożenia
Produktu	Rezultatu	Oddziaływania		
• liczba programów podnoszących kwalifikacje zawodowe osób niepełnosprawnych	• liczba osób niepełnosprawnych podnoszących kwalifikacje zawodowe	• wzrost liczby osób podnoszących kwalifikacje zawodowe po zakończeniu programu	• Powiatowy Urząd Pracy • realizatorzy programu	Założenia: • Zapewnione środki finansowe na realizację programu • Zapewnione miejsca pracy dla uczestników programów • Zainteresowanie osób niepełnosprawnych szkoleniami Zagrożenia: • Brak środków finansowych
• liczba programów szkoleniowych umożliwiających przekwalifikowanie osób niepełnosprawnych do warunków i potrzeb lokalnego rynku pracy	• liczba osób niepełnosprawnych objętych programami szkoleniowymi	• wzrost liczby osób uczestniczących w programach szkoleniowych po zakończeniu programu	• Powiatowy Urząd Pracy • realizatorzy programów	Założenia: • Zapewnione środki finansowe na realizację programu • Zapewnione miejsca pracy dla uczestników programu • Zainteresowanie osób niepełnosprawnych szkoleniami Zagrożenia: • Brak środków finansowych

Cel 3. Propagowanie zatrudnienia na otwartym rynku pracy

Wskaźniki			Źródło informacji	Założenia/Zagrożenia
Produktu	Rezultatu	Oddziaływania		
• liczba pracodawców informowanych o preferencjach wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych	• liczba pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem osób niepełnosprawnych	• wzrost liczby pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem osób niepełnosprawnych po zakończeniu programu	• Pełnomocnik Starosty ds. osób niepełnosprawnych • Powiatowy Urząd Pracy • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Założenia: • Przygotowanie informatorów dla pracodawców Zagrożenia: • Brak zainteresowania informacjami

• liczba promowanych firm zatrudniających osoby niepełnosprawne	• liczba pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne	• wzrost liczby zatrudnionych osób niepełnosprawnych dzięki akcjom promującym	• Pełnomocnik Starosty ds. osób niepełnosprawnych • Powiatowy Urząd Pracy • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Założenia: • Zainteresowanie pracodawców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych Zagrożenia: • Brak korzyści w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
---	--	---	---	---

OBSZAR IV. WSPOMAGANIE RODZINY WOBEC NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Cel 1. Wspomaganie rodziny wobec niepełnosprawności

Produktu	Wskaźniki		Źródło informacji	Założenia/Zagrożenia
	Rezultatu	Oddziaływania		
• liczba integracyjnych grup wsparcia na terenie Gminy Bartoszyce	• liczba osób i rodzin objętych opieką przez integracyjne grupy wsparcia	• wzrost liczby integracyjnych grup wsparcia po zakończeniu programu • wzrost liczby osób i rodzin objętych integracyjnymi grupami wsparcia po zakończeniu programu	• Gmina Bartoszyce	Założenia: • Zainteresowanie osób niepełnosprawnych i ich rodzin grupami wsparcia • Zidentyfikowanie liderów grup wsparcia Zagrożenia: • Brak świadomości społecznej o potrzebie działania grup wsparcia
• liczba akcji i programów prowadzących do wczesnej diagnozy, rehabilitacji i terapii dla rodzin z osobą niepełnosprawną	• liczba zdiagnozowanych rodzin z osobą niepełnosprawną poddana rehabilitacji i terapii	• wzrost liczby rodzin z osobą niepełnosprawną poddanych rehabilitacji i terapii po zakończeniu programu	• Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Bartoszycach • organizacje pozarządowe	Założenia: • Stworzenie systemu przepływu informacji o rodzinach posiadających osobę niepełnosprawną • Zapewnione środki finansowe Zagrożenia: • Brak świadomości o korzyściach płynących z wczesnej diagnozy osób niepełnosprawnych oraz prowadzonej rehabilitacji i terapii dla rodzin
• liczba mieszkań dostosowanych do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych	• liczba rodzin korzystających z mieszkań dostosowanych do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych	• wzrost liczby mieszkań dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych po zakończeniu programu • wzrost liczby rodzin osób niepełnosprawnych korzystających z dostosowanych mieszkań po zakończeniu programu	• Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Założenia: • Diagnozowane potrzeb w zakresie przystosowania mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych • Zapewnione środki finansowe Zagrożenia: • Brak środków finansowych

• powstanie pensjonatu dla dorosłych osób niepełnosprawnych	• liczba mieszkańców pensjonatu	• wzrost liczby mieszkańców pensjonatu po zakończeniu programu	• Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Jesteś – my”	Założenia: • Zdiagnozowanie potrzeb dorosłych osób niepełnosprawnych w zakresie opieki całodobowej • Zapewnione środki finansowe Zagrożenia: • Brak środków finansowych
• opracowanie i aktualizowanie informatora o możliwościach uzyskania pomocy przez osoby niepełnosprawne i ich rodziny	• liczba instytucji i organizacji współpracujących w tworzeniu i dystrybucji informatora	• wzrost liczby instytucji współpracujących przy tworzeniu informatora po zakończeniu programu	• Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Założenia: • Stworzenie systemu współpracy instytucji zainteresowanych tworzeniem informatora Zagrożenia: • Brak zainteresowania informatorem

OBSZAR V. STWARZANIE WARUNKÓW DO PARTNERSTWA SPOŁECZNEGO

Cel 1. Wzmacnianie roli wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych

Produktu	Wskaźniki		Źródło informacji	Założenia/Zagrożenia
	Rezultatu	Oddziaływania		
• liczba akcji popularyzujących ideę wolontariatu wśród młodzieży szkolnej	• liczba wolontariuszy w organizacjach pozarządowych	• wzrost liczby wolontariuszy w organizacjach pozarządowych po zakończeniu programu	• organizacje pozarządowe	Założenia: • Zainteresowanie organizacji pozarządowych popularyzowaniem idei wolontariatu Zagrożenia: • brak zainteresowania młodzieży ideą wolontariatu
• liczba promowanych osiągnięć wolontariuszy działających w społeczności Powiatu Bartoszyckiego	• liczba wolontariuszy zaangażowanych w życie społeczności lokalnej	• wzrost liczby wolontariuszy po zakończeniu programu	• Pełnomocnik Zdrowia i Spraw Społecznych	Założenia: • Zaangażowanie organizacji pozarządowych ideą wolontariatu Zagrożenia: • Brak zainteresowania ideą wolontariatu
• organizowanie obchodów Dnia Wolontariusza	• liczba wyróżnianych wolontariuszy podczas obchodów Dnia Wolontariusza	• wzrost liczby organizacji i wolontariuszy zaangażowanych ideą wolontariatu po zakończeniu programu	• Pełnomocnik Zdrowia i Spraw Społecznych • urzędy miast i gmin z terenu powiatu	Założenia: • Zainteresowanie społeczności lokalnej ideą wolontariatu Zagrożenia: • zanikanie zainteresowania ideą wolontariatu
• liczba przeprowadzonych szkoleń wolontariuszy	• liczba wolontariuszy uczestniczących w szkoleniach	• wzrost liczby szkolonych wolontariuszy po zakończeniu programu	• organizacje pozarządowe	Założenia: • Pozyskanie środków na szkolenia • Zainteresowanie szkoleniami Zagrożenia: • Brak środków na przeprowadzanie szkoleń

Cel 2. Organizacje społeczne partnerami administracji publicznej w realizacji działań na rzecz osób niepełnosprawnych

Wskaźniki			Źródło informacji	Założenia/Zagrożenia
Produktu	Rezultatu	Oddziaływania		
• liczba biuletynów informacyjnych dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin skierowana do mieszkańców Miasta i Gminy Bisztynek	• liczba partnerów społecznych tworzących biuletyn informacyjny dla osób niepełnosprawnych	• wzrost liczby informacji zawartych w biuletynie po zakończeniu programu	• samorząd Miasta i Gminy Bisztynek	Założenia: • Cykliczne wydawanie biuletynu informacyjnego • Zainteresowanie wydawanym biuletynem przez osoby niepełnosprawne i ich rodziny Zagrożenia: • Brak zainteresowania biuletynem
• liczba organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych	• liczba wspieranych organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych	• wzrost liczby organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych	• Pełnomocnik Zdrowia i Spraw Społecznych	Założenia: • Poprawne relacje pomiędzy samorządem, a organizacjami pozarządowymi Zagrożenia: • Brak współpracy organizacji pozarządowych z samorządem
• liczba partnerów społecznych zainteresowanych realizacją programu na rzecz osób niepełnosprawnych	• liczba zrealizowanych, planowanych w programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych	• wzrost liczby osób niepełnosprawnych objętych programem	• samorząd powiatu • Powiatowy Centrum Pomocy Rodzinie	Założenia: • Zainteresowanie realizacją programu przez samorządy oraz innych partnerów społecznych Zagrożenia: • Brak środków finansowych • Brak zainteresowania programem

Załącznik Nr 2

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

OBSZAR I. PROFILAKTYKA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Działania	Od kiedy	Do kiedy	Źródło finansowania	Odpowiedzialny
Cel szczegółowy 1: wczesne diagnozowanie				
1. Wspieranie działalności ośrodków i punktów wczesnej interwencji	2004	2007	Samorząd Powiatu PFRON Środki pomocowe	Szpital Powiatowy w Bartoszczach Specjalistyczny Zakład Lecznictwa Otwartego w Bartoszczach
2. Podejmowanie działań zmierzających do doposażenia placówek rehabilitacyjnych w sprzęt rehabilitacyjny	2004	2007	PFRON Środki pomocowe Środki własne podmiotów	Podmioty prowadzące rehabilitację
3. Realizacja projektu „Świadome macierzyństwo wśród osób zaburzonych psychicznie”	2004	2007	Środki własne Środki pomocowe PFRON	Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Jesteś-My”
4. Opracowanie i realizacja programów w zakresie profilaktyki wad postawy dzieci i młodzieży na terenie Miasta i Gminy Bisztynek	2004	2007	Samorząd Miasta i Gminy Bisztynek Narodowy Fundusz Zdrowia	Urząd Miasta i Gminy Bisztynek
5. Profilaktyka w zakresie wad postawy u dzieci i młodzieży w wieku 6-16 lat na terenie Miasta i Gminy Sępól	2004	2007	Samorząd Miasta i Gminy Sępól NFZ, PFRON Środki pomocowe Samorząd Powiatu	Urząd Miasta i Gminy Sępól

Działania	Od kiedy	Do kiedy	Źródło finansowania	Odpowiedzialny
Cel szczegółowy 2: Propagowanie zdrowego stylu życia				
1. Działania w zakresie promocji zdrowego stylu życia poprzez między innymi: 1.1. Opracowywanie tematycznych programów profilaktycznych 1.2. Audycje radiowe i telewizyjne, publikacje prasowe 1.3. Organizowanie szkoleń, wykładów, pogadanek, happeningów, imprez sportowych	2004	2007	Środki własne Środki pomocowe Samorząd województwa	Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna w Bartoszycach Placówki oświatowe Podmioty ochrony zdrowia Organizacje pozarządowe

Działania	Od kiedy	Do kiedy	Źródło finansowania	Odpowiedzialny
Cel szczegółowy 3: bezpieczny ruch drogowy				
1. Prowadzenie akcji profilaktycznych w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego	2004	2007	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego Komenda Powiatowa Policji	Placówki oświatowe Policja
2. Organizowanie szkoleń dla dzieci, młodzieży i kadry pedagogicznej w zakresie opieki przedmedycznej	2004	2007	Środki własne realizatorów	PCK Placówki oświatowe

OBSZAR II. REHABILITACJA SPOŁECZNA

Działania	Od kiedy	Do kiedy	Źródło finansowania	Odpowiedzialny
Cel szczegółowy 1: Tworzenie systemu wsparcia społecznego				
1. Sporządzenie diagnozy środowiska osób niepełnosprawnych na terenie Miasta i Gminy Bisztynek	2004	2007	Samorząd Miasta i Gminy Bisztynek PERON Narodowy Fundusz Zdrowia Środki pomocowe	Urząd Miasta i Gminy Bisztynek
2. Podejmowanie działań zmierzających do utworzenia Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ)	2004	2006	PFRON Samorząd powiatu	Pełnomocnik Starosty do Spraw Osób Niepełnosprawnych
2. Wspieranie funkcjonujących placówek i organizacji zajmujących się rehabilitacją	2004	2007	PFRON Samorządy lokalne	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w

				Bartoszczach
Działania	Od kiedy	Do kiedy	Źródło finansowania	Odpowiedzialny
Cel szczegółowy 2: tworzenie przyjaznego środowiska				
1. Podjęcie działań na rzecz udostępnienia budynków osobom niepełnosprawnym:				
1.1. Dostosowanie budynków domu kultury w Wojciechach i Bezledach	2004	2007	Samorząd Gminy Bartoszyce, PFRON	Urząd Gminy Bartoszyce
1.2. Dostosowanie budynków użyteczności publicznej i placówek oświatowych na terenie Miasta i Gminy Sępolek oraz Miasta Bartoszyce	2004	2007	Samorząd Miasta i Gminy Sępolek, PFRON	Urząd Gminy Sępolek
1.3. Dostosowanie ciągów komunikacji pieszej do potrzeb osób niepełnosprawnych na terenie Miasta i Gminy Sępolek oraz Miasta Bartoszyce	2004	2007	Samorząd Miasta i Gminy Sępolek, PFRON	Urząd Gminy Sępolek
1.4. Dostosowanie budynków: Ośrodka Szkolno Wychowawczego w Bartoszczach, Poradni Psychologiczno Pedagogicznej, Młodzieżowego Domu Kultury w Bartoszczach do potrzeb osób niepełnosprawnych	2004	2007	Samorząd Powiatu, PFRON, środki pomocowe	Zarząd Powiatu
1.5. Likwidacja barier w budynku Starostwa Powiatowego	2004	2007	Samorząd Powiatu Środki pomocowe PFRON	Zarząd Powiatu
1.6. Budowa windy oraz modernizacja wejścia głównego w szpitalu powiatowym im Jana Pawła II w Bartoszczach	2004	2007	Środki własne, PFRON,	Dyrektor szpitala
1.7. Likwidacja barier w budynkach użyteczności publicznej na terenie Miasta i Gminy Bisztynek	2004	2007	PEFRON, Środki pomocowe Samorząd Miasta i Gminy Bisztynek	Urząd Miasta i Gminy Bisztynek
1.8. Pełne dostosowanie budynków Szkoły Podstawowej Nr 3 i Zespołu Szkół Nr 1 w Bartoszczach do potrzeb uczniów niepełnosprawnych	2004	2007	Samorząd Miasta Bartoszyce PFRON Środki pomocowe	Urząd Miasta Bartoszyce

1.9. Dostosowanie parteru budynku mieszkalnego przy ul. Słowackiego 1c oraz 1-3 mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych	2004	2007	Samorząd Miasta Bartoszyce PFRON Środki pomocowe	Urząd Miasta Bartoszyce
1.10. Dostosowanie obiektów Bartoszyckiego Domu Kultury i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bartoszycach dla osób niepełnosprawnych	2004	2007	Samorząd Miasta Bartoszyce PFRON Środki pomocowe	Urząd Miasta Bartoszyce
1.11. Montaż sygnalizacji dźwiękowej na przejściach z sygnalizacją świetlną w Bartoszycach	2004	2007	Samorząd Miasta Bartoszyce PFRON Środki pomocowe	Urząd Miasta Bartoszyce
2. Podejmowanie działań zmierzających do podnoszenia świadomości społeczeństwa w zakresie szczególnych potrzeb osób niepełnosprawnych	2004	2007	PFRON Środki własne	Organizacje pozarządowe

Działania	Od kiedy	Do kiedy	Źródło finansowania	Odpowiedzialny
Cel szczegółowy 3: Stworzenie infrastruktury społecznej umożliwiającej korzystanie z usług rehabilitacyjnych				
1. Likwidacja barier transportowych poprzez zakup samochodów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych przez organizacje pozarządowe i instytucje prowadzące rehabilitację oraz podmioty świadczące ogólnodostępne usługi transportowe	2004	2007	PFRON, środki własne organizacji i instytucji	Kierownicy instytucji oraz zarządy organizacji pozarządowych
2. Wydzielenie miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych poprzez ich poziome i pionowe oznakowanie	2004	2007	PFRON Środki własne	Urząd Miasta Bartoszyce
3. Wyposażenie funkcjonujących ośrodków rehabilitacyjnych w sprzęt, pomoce i środki techniczne	2004	2007	PFRON Środki pomocowe Środki własne	Kierownicy instytucji oraz zarządy organizacji pozarządowych
4. Poszerzenie bazy rehabilitacyjnej Szpitala Powiatowego.	2004	2007	PFRON	Dyrektor Szpitala

			Środki własne	
5. Utworzenie Centrum Rehabilitacyjnego w Hotelu „Bartis” w Bartoszych.	2004	2007	Środki własne realizatora Środki pomocowe PERON	Przedsiębiorstwo TOR-KAR-SSON
6. Modernizacja i doposażenie w sprzęt Środowiskowego Domu Samopomocy w Bartoszych	2004	2007	Środki własne PFRON Środki pomocowe	Urząd Miasta Bartoszyce

Działania	Od kiedy	Do kiedy	Źródło finansowania	Odpowiedzialny
Cel szczegółowy 4: Wyrównywanie szans w zakresie kultury, sportu, turystyki i rekreacji				
1. Cykliczne imprezy integracyjne w Bisztynku i Sątopach	2004	2007	Samorząd Miasta i Gminy Bisztynek PFRON Samorząd województwa	Urząd Miasta i Gminy Bisztynek
2. Organizowanie Przeglądu Małych Form Artystycznych Środowiskowych Placówek Wsparcia.	2004	2007	PFRON Samorząd Miasta Bartoszyce Środki pomocowe	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
3. Organizowanie Przeglądu Twórczości Artystycznej Szkół i Ośrodków Szkolno Wychowawczych	2004	2007	Samorząd powiatu PFRON Środki pomocowe	Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Bartoszych
4. Wspieranie działalności integracyjnych klubów sportowych	2004	2007	Samorząd powiatu Samorządy gminne PFRON	Zarządy organizacji i klubów
5. Popularyzowanie turystyki sportu i rekreacji wśród osób niepełnosprawnych	2004	2007	Samorządy gminne Samorządy powiatu PERON	Organizatorzy imprez

Działania	Od kiedy	Do kiedy	Źródło finansowania	Odpowiedzialny
Cel szczegółowy 5: Wyrównywanie szans w edukacji				
1. Utworzenie szkolnictwa zawodowego przy Ośrodku Szkolno Wychowawczym w Bartoszycach	2004	2005	Samorząd powiatu	Zarząd Powiatu
2. Powstanie ponadgimnazjalnych klas integracyjnych	2004	2007	Samorząd powiatu	Zarząd Powiatu
3. Diagnoza dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych w szkołach gminnych i kierowanie ich do właściwych placówek oświatowych	2004	2007	PFRON	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna

OBSZAR III. REHABILITACJA ZAWODOWA

Działania	Od kiedy	Do kiedy	Źródło finansowania	Odpowiedzialny
Cel szczegółowy 1: Tworzenie warunków do aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych				
1. Popularyzowanie wśród pracodawców możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych przy wsparciu PFRON	2004	2007	PFRON, pracodawcy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
2. Inicjowanie powstawania i realizacji programów aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych	2004	2007	PFRON Samorząd powiatu	Powiatowy Urząd Pracy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
3. Aktywizowanie pracodawców do zatrudnienia osób niepełnosprawnych	2004	2007	-	Powiatowy Urząd Pracy
4. Organizowanie giełd pracy dla osób niepełnosprawnych	2004	2007	Środki własne	Powiatowy Urząd Pracy
5. Tworzenie bazy danych o bezrobotnych i poszukujących pracy osobach niepełnosprawnych	2004	2007	-	Powiatowy Urząd Pracy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Działania	Od kiedy	Do kiedy	Źródło finansowania	Odpowiedzialny
Cel szczegółowy 2: Tworzenie warunków do szkolenia i przekwalifikowania				
1. Opracowywanie i realizacja programów podnoszących (rozwijających) kwalifikacje zawodowe osób niepełnosprawnych	2004	2007	Środki pomocowe PERON Środki własne realizatorów	Powiatowy Urząd Pracy Realizatorzy programów

2. Realizacja programów szkoleniowych umożliwiających przekwalifikowanie osób niepełnosprawnych do warunków i potrzeb lokalnego rynku pracy.	2004	2007	Środki pomocowe PFRON	Powiatowy Urząd Pracy Realizatorzy programów
Działania	Od kiedy	Do kiedy	Źródło finansowania	Odpowiedzialny
Cel szczegółowy 3: Propagowanie zatrudnienia na otwartym rynku pracy				
1. Informowanie pracodawców o preferencjach wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych.	2004	2007	samorząd powiatu	Pełnomocnik Starosty ds. Osób Niepełnosprawnych
2. Promowanie firm zatrudniających osoby niepełnosprawne	2004	2007	samorząd powiatu	Pełnomocnik Starosty ds. Osób Niepełnosprawnych PUP

OBSZAR IV. WSPOMAGANIE RODZINY WOBEC NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Działania	Od kiedy	Do kiedy	Źródło finansowania	Odpowiedzialny
Cel szczegółowy 1: Wspomaganie rodziny wobec niepełnosprawności				
1. Utworzenie integracyjnych grup wsparcia na terenie gminy Bartoszyce	2004	2007	Samorząd Gminy Bartoszyce PFRON Środki pomocowe	Urząd Gminy Bartoszyce
2. Tworzenie warunków do wczesnej diagnozy, rehabilitacji i terapii dla rodzin z osobą niepełnosprawną	2004	2007	PERON Środki pomocowe	Organizacja pozarządowa Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna
3. Dostosowanie warunków mieszkaniowych do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych	2004	2007	PERON	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
4. Powstanie pensjonatu dla dorosłych osób niepełnosprawnych	2004	2007	Środki własne stowarzyszeń Środki pomocowe PERON	Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Jesteś-my”
5. Opracowanie i rozpowszechnianie informatora o możliwościach uzyskania pomocy.	2004	2007	Samorząd powiatu	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

OBSZAR V. STWARZANIE WARUNKÓW DO PARTNERSTWA SPOŁECZNEGO

Działania	Od kiedy	Do kiedy	Źródło finansowania	Odpowiedzialny
Cel szczegółowy 1: Wzmacnianie roli wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych				
1. Popularyzowanie idei wolontariatu wśród młodzieży szkolnej	2004	2007	Środki własne Organizacji pozarządowych Środki pomocnicze	Organizacje pozarządowe
2. Promowanie osiągnięć wolontariuszy w życiu społeczności lokalnej	2004	2007	Samorząd powiatu	Stanowisko ds. Zdrowia i Spraw Społecznych
3. Organizowanie obchodów Dnia Wolontariusza	2004	2007	Samorząd powiatu Samorządy gmin	Stanowisko Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędy Miast i Gmin
4. Pozyskiwanie środków na szkoleniu wolontariuszy	2004	2007	Środki pomocowe Środki własne organizacji	Organizacje pozarządowe

Działania	Od kiedy	Do kiedy	Źródło finansowania	Odpowiedzialny
Cel szczegółowy 2: Organizacje społeczne partnerami administracji publicznej w realizacji działań na rzecz osób niepełnosprawnych				
1. Wydawanie biuletynu informacyjnego dla osób niepełnosprawnych w gminie Bisztynek	2004	2007	Samorząd Miasta i Gminy Bisztynek PFRON	Urząd Miasta i Gminy Bisztynek
2. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych	2004	2007	Samorząd powiatu	Pełnomocnik Starosty ds. Osób Niepełnosprawnych
3. Współpraca w realizacji programu na rzecz osób niepełnosprawnych	2004	2007	-	-